
ԱԿԱՂԵՄԻԿՈՍ Ռ. Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆԸ՝ ՀՀ ԳԱԱ ՆԱԽԱԳԱՀ

ՀՀ ԳԱԱ 2006 թ. մայիսի 17-ի ընդհանուր ժողովում ՀՀ ԳԱԱ նախագահ ընտրվեց ակադեմիկոս Ռ. Մ. Մարտիրոսյանը:

Ակադեմիկոս Ռ. Մարտիրոսյանը ծնվել է 1936 թ. մայիսի 1-ին Լեռնային Ղարաբաղի Մարտակերտի շրջանի Մատաղիս գյուղում: Տեղի միջնակարգն ավարտելուց հետո ընդունվել է Երևանի պետական համալսարանի ֆիզիկամաթեմատիկական ֆակուլտետը, որն ավարտել է 1958 թ.՝ ստանալով աստղաֆիզիկոսի որակավորում: Իր գիտական-աշխատանքային գործունեությունը սկսել է ՀԳԱ Բյուրականի աստղադիտարանում, ապա Աշտարակում՝ ՀԳԱ ռադիոֆիզիկայի և էլեկտրոնիկայի նորաստեղծ ինստիտուտում:

Աշխարհահռչակ աստղաֆիզիկոս Վ. Համբարձումյանի առաջարկությամբ Ռ. Մարտիրոսյանը 1960 թ. մեկնում է Մոսկվա և ընդունվում ԽՍՀՄ ԳԱ Պ. Լեբեդևի անվան ֆիզիկայի

ինստիտուտի ասպիրանտուրան: Այստեղ Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր, ԽՍՀՄ ԳԱ ակադեմիկոս Ա. Պրոխորովի ղեկավարությամբ սկսվում է խոստումնալից գիտնականի հետազոտական բուռն գործունեությունը: Այդ տարիներին Ռ. Մարտիրոսյանը կատարել է մի շարք արժեքավոր ուսումնասիրություններ: Նա ռադիոաստղագիտական հետազոտություններում քվանտային ուժեղացուցիչների կիրառման գործում առաջիններից մեկն է:

1964 թ. հաջողությամբ պաշտպանելով թեկնածուական ատենախոսությունը՝ Ռ. Մարտիրոսյանը վերադառնում է Աշտարակ՝ ռադիոֆիզիկայի և էլեկտրոնիկայի ինստիտուտ: Երիտասարդ գիտնականը ստացել էր գալակտիկայի հետ կապված նոր արդյունքներ, ուստի Վ. Համբարձումյանը նրան խորհուրդ է տալիս այդ աշխատանքները շարունակել հիշյալ ինստիտուտում: Այդ նպատակով ՀԳԱ նախագահության որոշմամբ ինստիտուտում ստեղծվում է քվանտային ուժեղացուցիչների լաբորատորիա՝ Ռ. Մարտիրոսյանի ղեկավարությամբ: 1970 թ. նա նշանակվում է ինստիտուտի տնօրենի՝ գիտական աշխատանքների գծով տեղակալ: 1980-ից առ օրս նա գիտական այդ հիմնարկի տնօրենն է: Նրա ջանքերով

ինստիտուտում հիմնադրվեց գիտական նոր ուղղություն: Ռ. Մարտիրոսյանի անվան հետ է կապված նաև էներգետիկ մակարդակների գերբնակեցման նոր սխեմաների հայտնաբերումը:

Ռ. Մարտիրոսյանը 1980 թ. հաջողությամբ պաշտպանում է դոկտորական ստենախոսությունը: 1984-ին նրան շնորհվում է պրոֆեսորի կոչում: Գիտության բնագավառում ունեցած ծանրակշիռ ավանդի համար Ռ. Մարտիրոսյանը 1986 թ. ընտրվում է ՀԳԱ թղթակից անդամ, իսկ 1990-ին՝ ակադեմիկոս:

Ռ. Մարտիրոսյանի գիտական ղեկավարությամբ ռադիոֆիզիկայի և էլեկտրոնիկայի ինստիտուտում ստեղծված բարձր զգայնության ռադիոընդունիչ սարքերը լայնորեն կիրառվել են բնական պաշարների հետազոտման «Բնություն» և «Օվկիանոս» տիեզերական ծրագրերում, ինչպես նաև ռադիոաստղագիտական և բժշկական սաբանական հետազոտություններում: Նշանակալի է նրա մասնակցությունը տիեզերական տարածության ուսումնասիրություններին նվիրված ծրագրերին:

Ակադեմիկոս Ռ. Մարտիրոսյանը 200-ից ավելի գիտական աշխատանքների և երեք մենագրությունների հեղինակ է, որոնցից երկուսը հրատարակվել են ԱՄՆ-ում և Շվեդիայում:

Ռ. Մարտիրոսյանը 1965 թ. ի վեր դասավանդում է Երևանի պետական համալսարանի ռադիոֆիզիկայի ֆակուլտետում: Նրա նախաձեռնությամբ 1983 թ. այդ ֆակուլտետում կազմակերպվել է գերբարձր հաճախությունների ռադիոֆիզիկայի ամբիոն, որը նա ղեկավարել է մինչև 1986 թ.:

Ռ. Մարտիրոսյանը Երևանի պետական համալսարանի ռեկտորն էր 1993-2006 թթ.: Այդ ընթացքում գիտնական-մանկավարժը հանդես է եկել նաև որպես հմուտ ղեկավար և եռանդուն կազմակերպիչ:

Ռ. Մարտիրոսյանը զգալի ներդրում ունի նաև միջազգային գիտակրթական և մշակութային կառույցների հետ ԵՊՀ-ի արդյունավետ համագործակցության բնագավառում: Տարիներ շարունակ նա եղել է համալսարանների միջազգային և համաեվրոպական ընկերակցությունների խորհուրդների լիիրավ անդամ, Հայաստանի պետական բուհերի ռեկտորների խորհրդի նախագահ:

Գիտակրթական, կազմակերպչական ու մանկավարժական ակտիվ գործունեության և ակնառու ձեռքբերումների համար Ռ. Մարտիրոսյանին շնորհվել են բազմաթիվ մեդալներ ու շքանշաններ:

ՀՀ ԳԱԱ նորընտիր նախագահին մաղթում ենք հաջողություններ՝ ստանձնած հույժ պատվավոր ու պատասխանատու առաքելության իրականացման, ինչպես և բարեփոխումների շեմին կանգնած ամբողջ համակարգի վերակառուցման դժվարին աշխատանքներում:

ՀՀ ԳԱԱ հասարակական գիտությունների բաժանմունք, ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների» հանդեսի խմբագրական կոլեգիա և խմբագրություն